

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської філології

Силабус навчальної дисципліни

**СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНЕ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ
ІНОЗЕМНИХ МОВ**

(Social-emotional learning and teaching of foreign languages)

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
*(перший (бакалаврський); другий (магістерський); третій (освітньо-
науковий))*

Освітня програма «Середня освіта (англійська мова і література)»
Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Спеціалізація 014.021 Англійська мова і література

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Назва дисципліни	Соціально-емоційне навчання і викладання іноземних мов
Викладач (-і)	Білик Ольга Ігорівна
Контактний телефон викладача	0995274002
Е-mail викладача	olha.bilyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	За попередньою домовленістю зі здобувачами https://us05web.zoom.us/j/3374199353?pwd=Uk44N0hPcUtpakplcEdxeEhyZXBIodz09
2. АНОТАЦІЯ ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
<p>Курс «Соціально-емоційне навчання і викладання іноземних мов» передбачає ознайомлення студентів із основними викликами розвитку емоційного інтелекту та шляхами їх вирішення під час викладання іноземної мови. Мета курсу полягає в підготовці викладача іноземної мови, який розуміє важливість соціально-емоційних аспектів у процесі навчання, має навички та методи для розвитку емоційного інтелекту та соціальних навичок учнів. Особливо гостро виникає потреба у таких спеціалістах у часи важких емоційних викликів під час пандемії та війни. Студенти повинні вміти інтегрувати соціально-емоційний компонент у методичну канву навчання та вміти формувати соціальні та емоційні навички учнів засобами іноземної мови.</p> <p>Предметом вивчення дисципліни є основні теоретичні дослідження про соціальне та емоційне навчання, а також методи і прийоми їх практичної імплементації у процес навчання іноземної мови.</p>	
<p>Методи навчання: Інтерактивна лекція, презентація, дискусія, робота в малих групах, рольова гра.</p>	
<p>Основні терміни та поняття: SEL, SEL competencies, stress, trauma-sensitive teaching, holistic learning, wellbeing, teacher self-care, peace education, mindfulness</p>	
3. МЕТА ТА ЦІЛІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
<p>Мета курсу – підготувати викладача іноземної мови, який усвідомлює важливість соціально-емоційного компоненту у процесі навчання, володіє прийомами та методами, які сприяють формуванню емоційного інтелекту та соціальних навичок.</p> <p><u>Навчальні цілі.</u> У цьому курсі студенти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ознайомляться та зрозуміють основні концепції та принципи соціально-емоційного навчання (СЕН) та їх роль у підтримці учнів у надзвичайних ситуаціях; ● проаналізують український контекст щодо політики СЕН під час навчання іноземних мов; ● зможуть інтегрувати відповідні СЕН стратегії та активності у свої плани уроків іноземної мови, щоб забезпечити інклюзивне середовище для добробуту та навчання дітей у надзвичайних ситуаціях за допомогою якісного холістичного навчання. 	
4. ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ	
<p>Інтегральна компетентність: Здатність особи розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузях освіти, навчання англійської мови та літератури, другої іноземної мови (німецької або французької) в процесі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів психолого-педагогічних та філологічних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК.1 Громадянська компетентність: Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку.</p> <p>ЗК.2 Соціальна компетентність:</p>	

Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК.3 Культурна компетентність:

Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження.

ЗК.4 Лідерська компетентність:

Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети.

Фахові компетентності:

ФК.1 Мовно-комунікативна компетентність:

Здатність забезпечувати навчання учнів іноземній мові та спілкуватися іноземною мовою у професійному колі; здатність формувати і розвивати в учнів іншомовну комунікативну та міжкультурну компетентності.

ФК.2 Предметно-методична компетентність:

Здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів; здатність формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей;

здатність здійснювати інтегроване навчання учнів;

здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів;

здатність розвивати в учнів критичне мислення;

здатність здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу;

здатність формувати ціннісні ставлення в учнів.

ФК.3 Інформаційно-цифрова компетентність:

Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності;

здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси;

здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі.

ФК.4 Психологічна компетентність:

Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів;

здатність використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності;

здатність формувати мотивацію учнів та організувати їхню пізнавальну діяльність;

здатність формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною.

ФК.5 Емоційно-етична компетентність:

Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами;

здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу;

здатність усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі

ФК.6 Компетентність педагогічного партнерства:

Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі;

здатність залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства;

здатність працювати в команді із залученими фахівцями, асистентами вчителя для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.

ФК.8 Здоров'язбережувальна компетентність:

Здатність організувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу;

здатність здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни;

здатність формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя;

здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності;
здатність надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу.

ФК.11 Організаційна компетентність:

Здатність організувати процес навчання, виховання і розвитку учнів;
здатність організувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів.

ФК.13 Інноваційна компетентність:

Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі;
здатність використовувати інновації у професійній діяльності;
здатність застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності.

ФК.14 Компетентність навчання впродовж життя:

Здатність визначати умови та ресурси власного професійного розвитку впродовж життя;
здатність взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки.

ФК.15 Рефлексивна компетентність:

Здатність здійснювати моніторинг власної навчальної/педагогічної діяльності і визначати індивідуальні навчальні/професійні потреби

5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН.1 Розуміти фундаментальні принципи буття людини та природи, цінності громадянського суспільства, усвідомлювати необхідність його сталого розвитку; поважати права і свободи інших громадян, реалізуючи власні.

ПРН.2 Вільно спілкуватися державною та/або іноземною мовами усно й письмово з колегами, представниками інших професійних груп, культур і релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо для вирішення завдань у навчальній і професійній діяльності.

ПРН.4 Мати навички управління складною професійною діяльністю або проектами, проявляти ініціативу при розв'язанні складних спеціалізованих задач і практичних проблем у професійній діяльності в галузі обраної освітньої спеціалізації та нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих/навчальних контекстах.

ПРН.6 Володіти методикою проведення навчальних занять у ЗЗСО; використовувати різноманітні ефективні форми, прийоми, методи й технології для інтегрованого навчання усіх видів мовленнєвої діяльності та розвитку критичного мислення в учнів; аналізувати результати засвоєння учнями навчального матеріалу з предмету, оцінювати знання, уміння та навички у системі відповідної шкали оцінювання.

ПРН.11 Ефективно працювати з інформацією: збирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, впорядковувати, класифікувати, систематизувати, критично аналізувати й інтерпретувати її та застосовувати дані, дотримуючись норм академічної доброчесності.

ПРН.12 Використовувати інформаційні, комунікаційні та цифрові технології для вирішення складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання.

ПРН.13 Планувати, організувати та здійснювати освітній процес з урахуванням психологічних і фізіологічних особливостей учнів, їхніх потреб та інтересів, а також специфіки навчального предмету.

ПРН.14 Дбати про емоційне, психічне та фізичне здоров'я, як своє, так і учнів; використовувати різні види та форми рухової активності при проведенні навчальних занять і на дозвіллі; пропагувати та вести здоровий спосіб життя.

ПРН.15 Взаємодіяти конструктивно на засадах партнерства з учасниками освітнього процесу, іншими фахівцями для забезпечення функціонування безпечного й інклюзивного освітнього середовища.

ПРН.20 Критично оцінювати власну навчальну та професійно-дослідницьку діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

6. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
практичні заняття	14
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс	Нормативний /
---------	---------------	------	---------------

		(рік навчання)	вибірковий		
7	014 Середня освіта	4	В		
Тематика навчальної дисципліни					
Тема		кількість год.			
		лекції	заняття	сам. роб.	
Тема 1. Introducing social-emotional learning (SEL) into foreign language teaching.					
1.1.	Key terminology in SEL	2		6	
1.2.	Understanding stress and why we do SEL	2	2	6	
1.3.	Trauma and trauma-sensitive teaching	2	2	6	
1.4.	Teaching in times of uncertainty	2		6	
Тема 2. SEL for FL teacher: psychological and pedagogical issues					
2.1.	Pedagogical Model. Three levels of understanding SEL	2		6	
2.2.	Ukrainian educational policy on SEL. SEL implementation in the framework of reform "New Ukrainian School"	2		6	
2.3.	Roles of SEL Educators. Teacher Self-Care and Well-Being.	2	2	6	
Тема 3. Strategies for integration of SEL content into the process of foreign language teaching					
3.1.	SEL and Peace Education	2	2	6	
3.2.	Developing SEL competencies while teaching language skills: listening, reading, writing speaking		4	6	
3.3.	Applying SEL through technologies		2	6	
		ЗАГ.:	16	14	60
7. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ					
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Студенти виконують різноманітні завдання – від тестів до планування уроків до проведення мікрОВикладання. Усі завдання включають додаткові вказівки щодо виконання. Завдання з оцінкою виконуються під час проходження курсу. Термін виконання – початок наступного заняття. Підсумковий тест у кінці курсу перевіряє теоретичні знання з тем 1-3.</p> <p>По закінченню курсу студенти отримують залік на підставі балів, отриманих на лекціях і практичних заняттях. Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється студентові за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • відповіді, виконання завдань, поточне тестування на практичних заняттях (70) • підсумковий тест (20 балів) • самостійну роботу (10 балів) 				
Вимоги до письмових робіт	<p>Поточне тестування проводиться на практичних заняттях, складається з 5-20 питань і оцінюється 5 балів (1 питання – 1 бал, 1 питання – 0,5 або 0, 25 б. відповідно)</p> <p>Також виставляється 20 бали за підсумкову контрольну роботу (20 питань).</p>				
Практичні заняття	<p>Оцінюється робота на усіх практичних заняттях за 5-бальною шкалою.</p> <p>Поточний контроль (усний) реалізує систематичну перевірку розуміння й засвоєння теоретичного навчального матеріалу й здійснюється за чотирибальною шкалою:</p> <p>«5» - студент бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі знання з відповідної теми, логічно мислить і будує відповіді, вільно використовує набуті теоретичні знання під час аналізу практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;</p>				

	<p>«4» - студент добре засвоїв теоретичний матеріал, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або під час аналізу практичного;</p> <p>«3» - студент у основному опанував теоретичні знання з відповідної теми, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено відповідає на додаткові питання, не має стабільних знань; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточність у знаннях, не вміє оцінювати факти й явища, пов'язувати їх із майбутньою професією;</p> <p>«2» - студент не опанував навчальний матеріал із відповідної теми, не знає наукових фактів, визначень, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.</p> <p>*1 – відповідь не відповідає вимогам, зазначеним вище;</p> <p>*0 – відповіді не було</p>
<p>Підсумковий контроль</p>	<p><i>форма контролю - залік;</i> <i>форма здачі - комбінована</i></p>
<p>Неформальна освіта</p>	<p>Замість вивчення дисципліни «Соціально-емоційне навчання і викладання іноземних мов» за бажанням студенти мають змогу опанувати курси за темою дисципліни на платформах Coursera, Udemy (або будь-яких інших). Рекомендовані курси: https://learning.ceinternational1892.org/learn/ce-internationals-introduction-trauma-informed-practices https://learning.ceinternational1892.org/explore/introduction-social-and-emotional-learning-psychosocial-support-quality-holistic-learning-0</p> <p>За умови надання сертифікатів про успішне опанування курсу/курсів студенти можуть отримати до 80 балів (кількість балів залежить від курсу) і 20 балів за підсумковий тест.</p>
<p>8. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</p>	
<p>Курс читається англійською мовою.</p> <p>При виставленні заліку (максимум 100 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані під час аудиторних занять, а також бали за підсумкову контрольну роботу.</p> <p>Від здобувачів очікується, що вони дотримуються встановлених термінів виконання завдань і уважно слідкують за будь-якими важливими змінами у розкладі. За необхідністю, вони мають отримати роз'яснення щодо завдань (в одногрупників або викладача) і завершити опрацювання рекомендованих джерел перед заняттям. Роботи, подані несвоєчасно без поважних причин, будуть оцінені меншою кількістю балів (75% від можливої максимальної кількості балів за певний вид діяльності).</p> <p>За наявності поважних причин дозволяється перескладання модулів. Студенти мають право відпрацювати пропущені практичні заняття у письмовій чи усній формі.</p> <p>Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань та виконанням підсумкового тестування відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються «Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/polozhennia-pro-induvid.-grafik.pdf</p> <p>Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів з СЕН на платформах Coursera, Udemy, наявність сертифікатів, які підтверджують проходження відповідних професійних курсів) регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf</p> <p>Студенти, які не набрали 50 балів за відомістю №1, мають право перескласти залік за відомістю № 2.</p>	

На консультаціях викладача студенти мають можливість отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до практичних занять та при виконанні індивідуальних письмових робіт.

Академічна доброчесність. Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів контролю і дотримуватися правил академічної доброчесності. Не допускається користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, а також списування та плагіат при виконанні письмових завдань. Дозволяється використовувати мобільні пристрої лише під час онлайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття. Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за покликанням:

<https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти». Ознайомитися із положенням можна за покликанням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні_документи/polozhenja/

9. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Pentón Herrera, L. J., & Martínez-Alba, G. (2021). Social-emotional learning in the English language classroom: Fostering growth, self-care, and independence. TESOL International Association.

Аналітичний огляд «Можливості для реалізації соціально-емоційного навчання в рамках реформи «Нова українська школа» (Feasibility Study on Opportunities for SEL within New Ukrainian School Reform) / Гриневич Л., Дрожжина Т., Глоба О. та інші; за заг. ред. Л. Гриневич, С. Калашнікової. Київ, «Видавнична група «Шкільний світ», 2021. 312 с.

СЕЕН-путівник. Соціально-емоційне та етичне навчання: освітня програма для навчання серця й розуму / Голов. ред. О. Елькін. Харків: Дім реклами, 2021. 144 с. Спеціально для EdCamp Ukraine.

Berardi, A. & Morton, B. (2019). Trauma-Informed School Practices: Building Expertise to Transform Schools. Open Textbooks. 4. https://digitalcommons.georgefox.edu/pennington_epress/4

Collaboration for Academic, Social, and Emotional Learning. (CASEL). (2008). Social emotional learning (SEL) and student benefits: Implications for the safe schools/healthy students core elements.

Global Education Monitoring Report Team. (2019). Education as healing: Addressing the trauma of displacement through social and emotional learning. UNESCO

Honsinger, C., & Brown, M. H. (2019). Preparing Trauma-Sensitive Teachers: Strategies for Teacher Educators. *Teacher Educators' Journal*, 12. P. 129-152. (<https://eric.ed.gov/?id=EJ1209431>)

Jennings, P. A. (2019). Teaching in a Trauma-Sensitive Classroom: What Educators Can Do to Support Students. *American Educator*, 43 (2). P.12-17. (<https://eric.ed.gov/?id=EJ1218755>)

Jones, S., Bailey, R., Meland, E., Brush, K., & Nelson, B. (2019). Tools for Selecting & Aligning International Frameworks for Social, Emotional, and Related Skills.

Jones, S. M., & Kahn, J. (2017). The Evidence Base for How We Learn: Supporting Students' Social, Emotional, and Academic Development. Consensus Statements of Evidence from the Council of Distinguished Scientists. Aspen Institute.

Machel, G. (2001). The impact of war on children. London: Hurst & Company.

Mahoney, J. L., Durlak, J. A., & Weissberg, R. P. (2018). An update on social and emotional learning outcome research. *Phi Delta Kappan*, 100(4), 18–23.

USAID (United States Agency for International Development). (2019). *Social and Emotional Learning and Soft Skills USAID Policy Brief*. Washington, D.C.: USAID.

Yoder, Nicholas, Ward, Angela M., Wolforth, Sara (2021) *Instructional Practices That Integrate Equity-Centered Social, Emotional, and Academic Learning (Teaching the whole Child): Updated: Research-to-Practice Brief*. American Institute for Research. 47 p.

Online resources

Helping Traumatized Children Learn. Four Perspectives. <https://traumasensitiveschools.org/trauma-and-learning/>

Helping Traumatized Children Learn. Why We Need Trauma-Sensitive Schools. <https://traumasensitiveschools.org/why/>

5 Social-Emotional Learning Activities for High School. <https://www.panoramaed.com/blog/social-emotional-learning-activities-high-school>

15 Activities for Teaching CASEL Core Competencies. <https://www.waterford.org/education/15-activities-for-teaching-casel-core-competencies/>

20 SEL activities to support middle schoolers. <https://www.classcraft.com/blog/20-sel-activities-to-support-middle-schoolers/>

50+ Simple Social-Emotional Learning Activities for All Ages. Easy, meaningful, and important. <https://www.weareteachers.com/21-simple-ways-to-integrate-social-emotional-learning-throughout-the-day/>

SEL Trainer's Manual. <https://shls.rescue.org/shls-toolkit/social-emotional-learning/>

<https://easel.gse.harvard.edu/>

https://docs.google.com/document/d/1cM_aSnJCqjxTXJ61M3K3o0ulx6h6AeLXdAdayYYQ5PY/edit

Викладач: Ольга БЛИК
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри англійської філології Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника